

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cionika ili po dogovoru.

Novce... predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Stogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Uredništvo i izdavačelj Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Onima, na koje spada!

U »Rietkom Novom Listu« od dne 14. o. mj. čitamo na uvodnom mjestu pod naslovom: »Pričke u Istri«, koliko sliedi: Ovih dana poslano je Političkom Društvu za Hrvate i Slovence u Istri sliedeće pismo:

»Slavnom predsjedništvu političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri na ruke dra. Šima Kurelića

Pazin.

Važna pitanja uznemiruju svakog Hrvata u Istri, i to tim više, što ne vide predstavnike društva, da bi vršili svoje dužnosti, već se podvrgavaju časovitim hiri-ma osoba, koje nisu ni u odboru političkog društva, niti inače pozvani da daju smjer našem javnom životu, je su članovi korporacija, koje bi morale u svakom pitanju prije da zatraže privolu političkog društva, predstavnika volje naroda.

Nu to društvo živi u mrtvili već više godina, te se ne miče u nijednom pogledu valjda zato, jer su iste osobe i u tim korporacijama, pa im nije neugodno, da ne treba da ikome za svoje djelovanje odgovaraju.

Premda u smislu pravila bi imali biti odavna obavljani novi izbori te držana glavna skupština ili bolje razne glavne skupštine, to se osobe, koje stoje na čelu odbora ne miču i ne brinu za ništa.

Podpisani stoga traže, da bude još te tekom mjeseca siječnja 1912. (dvanaest) sazvana skupština u svrhu izbor a novoga odbora i razpravljanja o sadašnjem političkom položaju, jer će inače smatrati, da to društvo faktično više ne postoji i tu činjenicu prijaviti političkoj oblasti, da i isto to uredovno ustanovi i formalno društvo raspusti.

Volosko, 6. siječnja 1912.

Julije Miran, podnačelnik Volosko-Opatijski. Dr. Pošćić, odvjetnik i nar. zastupnik Dr. Stanger, odvjetnik i načelnik Volosko-Opatijski. Ernest Baša. Dr. Orlić, odv. koncipijent. J. Troje, odv. koncipijent. Kundić Milan, veleposjednik. Dr. Gjuro Červar, odvjetnik. Aug. Rajčić, nar. zast. Pavao Peručić, mag. pharm. Dr. Lukež, odvjetnik. Dr. K. Janežić, odvjetnik. Dr. Tentor, profesor. Iv. Ivantić, profesor.

Priznajemo rado, da nas nije gornje pismo naših rodoljuba iz liburnije nimalo iznenadilo, jer smo znali da se u onim stranama Istre već odavna sprema oluja na naše političko društvo. Isto tako otvoreno priznajemo da nas je neugodno iznenadilo, što se nisu naši stari prijatelji i nekadašnji suradnici gg. Stanger, Pošćić, Miran itd. sjetili našeg lista, kojeg stupci bijahu im uvijek otvoreni i koj je, hoćeš nehoće, još uvijek glasilo »Političkog društva za Hrvate i Slovence Istre.« Kad im so nebi bilo škalo pisma u našem listu — što je izključeno — tada lekar i samo tada bili bi imali pravo, da se utiču javnosti izvan naše pokrajine.

Medjutim pismo je tuj i s njim valja

da računamo, i to tim više, pošto je podpisano od najuglednijih osoba političkog kotara Volosko.

Mi smo dielili uvijek mnijenje onih naših rodoljuba, koji se nisu slagali s ustrojenjem posebnog političkog društva za Hrvate i Slovence Istre. Svoju protimbu temeljili smo na činjenici, što mi neimamo još te većeg narodnog središta u Istri i što neima u nijednom našem povećem mjestu toliko radine, požrtvovne i sposobne inteligencije, koja bi uspješno rukovodila jedno političko društvo. To isto opažamo i kod naših susjeda Talijana, koji su hogatiji sredstvima i inteligencijom od nas, to je vrijedilo do nedavna u Trstu, a to uvidjamo i danas u Gorickoj.

Za nas Hrvate i Slovence stvorise političko društvo u Pazinu optiv tamo sav posao dvojici ili trojici osoba, koje su do tada narodnim djelom odviše opterećene bile. Kasnije došlo se je na nesretnu misao da se bira predsjednik iz najodjaljenijih krajeva pokrajine, dapače i izvan iste što je moralo biti na ustrb jedinstvenom i pravom organizatornom radu odbora i društva. Tomu se mora stati na kraj i buduću predsjednik našeg političkog društva mora da bude s većinom odbornika u samom sjedištu društva. Na to valjda da pomislija odstupajući odbor ako želi, da se dađe političkom društvu i našem javnom radu novog i žilavog života. Sadašnji odbor koji se mora prije ili kasnije sastati, neće biti ovaj put u neprilici ni radi novog sjedišta ni radi novog odbora političkog društva. Naši prvaci u Pazinu htjeli su opetovno već do sada, da se smjeste sjedište političkom društvu tamo, gdje imade na okupu više sposobnih, radinih i marljivih naših odličenjaka. Toj želji kano da idu u susret sami naši rodoljubi iz Liburnije, koji su upravili gornje pismo odboru našega političkog društva.

Ono su pismo sastavili i podpisali, kako već rekomo, najugledniji rodoljubi političkog kotara Volosko. Njih imade tamo podpisanih 14 Medju njima imade obćinskih načelnika i podnačelnika, narodnih zastupnika, odvjetnika, profesora veleposjednika, kandidata (dvjetništva itd. itd. od kojih bi svatko častno obnašati mogao ne samo čast odbornika il zamjenika, nego i čast predsjednika svakog političkog društva. U razdaljenosti od jednog sata imade tamo sedam hrvatskih odvjetnika, skoro toliko odvjetničkih kandidata, više svećenika, profesora i učitelja, veleposjednika, veletrcača, zemaljskih i obćinskih zastupnika, pomorskih kapetana, trgovaca, obrtnika, posjednika itd. itd. Nigdje u Istri nebi bilo moguće laglje i brže sastaviti uzoran odbor političkoga društva za nas Hrvate i Slovence nego li u Voloskom-Opatiji.

Gospoda sastavljači gornjeg pisma računali su stalno s tom eventualnošću, da će ih naime zapasti čast i dužnost, da od sada unapried rukovode naše političko društvo, jer se inače nebi bili stalno za-

grozili sadašnjem odboru, da će za služe! ako nesazove još tečajem ovoga mjeseca glavnu skupštinu, prijaviti političkoj oblasti, da ista postojeće političko društvo razpusti.

Pridružujemo se dakle i mi želji i molbi naših rodoljuba iz Liburnije, da se sazove čim prije, ako je ikako moguće, još tečajem ovog mjeseca, glavnu skupštinu političkog društva za Hrvate i Slovence Istre i da se upravo istog povjeri spretnijim, marljivijim i odlučnijim osobama.

Do sada činio je odstupajućem odboru, bi reč, najvećih poteškoća sastav novog odbora, a to su eto sretno i požrtvovno riješili sami naši prvaci iz Liburnije. Na posao dakle!

»Slaveni idu, a talijani stoje« ili nova parola »Piccolo«.

Ovo zadnjih dana uzvrpoljio se židovski »Piccolo« te hoće da u ime primorskih talijana prosvjeduje proti zadnjim promaknućima sudbenih činovnika.

Srdi se židovski list proti imenovanju Dr. Mašere za predstojnika suda u Korminu i proti promaknuću g. Peručića predstojnika kotarskog suda u Puli u VII. čin. Dočim je naša drugarica tršćanska »Edinost« odgovorila talijanom listu u koliko se tiče novog predstojnika na kotarskom sudu u Korminu, ne čemo ni mi da ostanemo dužni odgovora glede imenovanja poglavice puljskog suda. — Dopisnik tršćanskog lista pretvorio je prezime Peručić u Peroncich pa služeći se kao obično najsmjelijim lažima hoće da vidi u ovom imenovanju veliku nepravdu za primorske talijane. Pikofov dopisnik kaže da je sudac Peroncich premješten iz Motovuna u Pulu, gdje da je sasvim nepoznat, da čovjek nema nikakvih zasluga i još drugih takvih netočnosti. Grdne i bezobrazne su takve lazi! Znađe »Piccolo« da je savjetnik Peručić već dobre tri godine u Puli, znade on da njemu ide velika zasluga oko pročišćenja one Augiasove stala, ali jer je list naše gore ne žaca se posegnuti i za najsmjelijiu laž, samo da navali na čovjeka, koji je jedin kriv da ga je hrvatska majka rodila.

Nećemo nipošto ovdje da branimo niti da slavopjeve pjevamo g. savjetniku, jedino bismo preporučili talijanskim kolegama savjet. Peručića, da bi oni sinovi naroda dvjetisetske kulture nastojali u mnogošto ugledati se u ovog sina »barbarskog plemena, u ovog šćava«.

Slično pitanje talijanskih listova nezna čovjek tako da u istinu nazove. Izraz bezobrazno jest preblag! Sa svim onim bezbrojem nepravda, što se danomice nanasaju našem hrvatskom jeziku u Istri sa strane sudbene uprave, pritužbe istarskih talijana postaju doista bezobrazno do skrajnosti. Dočim sam Piccolo u broju od 18. o. mj. priznaje da Hrvati u Istri imadu pravo na jednakopravnost sa talijanima, sedmicu prije dite cijelu galamu radi promaknuća dvojice slavenskih sudaca.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju neopdrišani ne tiskaju, a defrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obću, 1 godišna 5 K za seljake, odnosno K 2-50 za ili K 5—, pol godine.

Izvan carvine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka sa nasloviju svapismaipredplat.

Kakva jednakopravnost vlada za Hrvate na okružnom sudistu u Rovinju na kotarskim sudovima Vodnjanu, Cresu, Rovinju, Lošinj, Motovunu, Bujam, Piranu, Labinu, Poreču i Kopru?

U Vodnjanu gdje je sav kolar izim grada Vodnjana, napučen hrvatskim pučanstvom od trojice sudace, nezna niti jedan hrvatski. Od cijelog sudbenog činovništva jedini kancelista D... znađe hrvatski. Pomislite kakvi su tamo odnošaji, kada kazneni dakle i iztražni sudac koji imade danomice posla jelino sa našim seljakom, nezna niti riječi hrvatski. Kako može on ispitati hrvatskog okrivljenika? Nu ima i tome pomoći. Kancelista D... razumije narod, on ispita okrivljenika i protumači g. sucu! Sudac na građanskom odjelu izjavio je više puta, da nije kadar voditi hrvatskih rasprava, jer da ne pozna hrvatski jezik. Evo ti krasne ravnopravnosti za Hrvate moj »Piccolo« a poglavici sudbene uprave dver. sarjet. Jakopigu bilo na east i diku! Na kotarskom sudu u Labinu niti predstojnik niti sudac a niti činovništvo ne znadu hrvatski. Za Cres, Lošinj, Piran, Buje i Poreč niti ne govornimo. Motovun se takodjer smatra kao talijanski kotar. A što da kažemo o slavnom Rovinju. I sada bio je tamo imenovan savjetnikom krcanin kot. sudac Dr. Sincovich, za kojeg je poznato ne samo da nezna hrvatski, već i da naš jezik mrzi. Dočim su svi suci u Rovinju talijani izim jednog šalje se tamo većinom samo naše prislušnike, da ovi jadnici prevadaju uz ostali svoj rad, takodjer talijanska riješenja i rovinjskih savjetnika, koja moraju straćkana izdana biti u hrvatskom jeziku. Kada će se uesti jednom hrvatska porota i Sudbeni dvorovi u kojima sva trojica dotično četvorica viećnika, budu znali hrvatski. Gospodine predsjedniče Coraz, kada ćete postaviti već jednom hrvatske nadpise, oglase i petate. Doista spomenuti sudovi ne izgledaju da služe i za austrijske Hrvate, reklo bi se da su to neka vrst »rege preture«. Spomenuli smo letimice nekoje naše jade, da pokažemo kako se talijani nemaju baš ništa tužiti, dok imadu oni svoje Jakopike, Chersiche, Coraze, Lettiche itd. a što ovi ne dospiju nadomjestite mladji stozerni pomoćnici Dr. vit. Rinaldini i Dottori.

Latinskoj gospodi poručamo, da naš narod ne potrebuje njihove »milostinje, on će si znati sam izrojtiti svoja prava.

Istarski će Hrvat, bude li se služio jedino i posvuda svojimi materinjskim jezikom, polučiti da će skoro morati i bečka vlada priznati, da u Istri mogu služiti jedino takvi činovnici koji su posvema vješt i hrvatskom jeziku. Narod mora da uvidi, da nije on tu za gospodu činovnike već oni za njega. Našim odvjetnicima mora da bude svela borba za naš jezik, ne-mija oni imati nikakvih obzira prema talijanskim sucima, pa bili oni snjima u prijateljstvu. Istarski talijani vide u svakog hrvatskog i slovenskog činovnika svoje.

narodnog neprijatelja, jednako moramo i mi postupiti sa talijanskim činovnicima. Budemo li složni i bezobzirno radili da uvedemo u svu kotarske sudove naš jezik, budu li naši odvjetnici nepopustljivi u svakom jezičnom pitanju, tada nije daleki dan kad će naš jezik i naši sinovi uživati na sudovima naše Istre ono poštovanje, koje im po pravici ide.

Ovoliko za danas. Skoro bi morala slijediti nova imenovanja sudbenih činovnika, pa budu li po dosadanjem pravcu osvrnut ćemo se ponovno na predmet.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Jedan zastupnički mandat u Puli. Na drugom mjestu govorimo o tom kako je smršeo pokojnog zastupnika Franka ostao izpražnjen jedan zastupnički mandat za to grad Pulu. To je, kako je poznato, treći gradski izborni kotar u Puli.

Ta je treći gradski izborni kotar imao pripasti po izbornom kompromisu između naših i talijanskih zastupnika, hrvatsko-slovenskoj stranci Istre. Nu naši dobri susjedi, kojim je vjerolomstvo, kad se radi o nama ili protiv nama svakdanji kruh, prelomiše i ovaj put zadanu riek, kao što će ju lomiti i prelamati uvijek dok, kad bude to od njih samih odvisno bilo. Protiv svetačano utanačenom ugovoru, kojemu je kumovao carski namjesnik i vladin zastupnik na zemaljskom saboru Istre, posegli su u tuđe pravo, ugrabili su nepošteno mandat, kojega su nam bili prije sami dali i priznali.

Izgovarali su se tada pošteniji ili sramotljiviji između njih, da to ne čini stranka, da to poduzimlju pojedine osobe, da su odlučujući talijanski krugovi protiv takvom lopovluku itd. itd. ali tomu je mogao povjerovati samo onaj koj ne pozna naših lukavih i lisicavih susjeda u dušu, kao što ih poznamo mi.

Za taj izborni kotar razviti će se bez dvojbe opet izborna borba, premda je nestalo osobe, koja je po kazivanju i dokazivanju talijanskih k.lodovja izbornu borbu sama zapodjela i provela. Stupiti će na njezino mjesto druge osobe, koje će nastojati da nam rečeni izborni kotar po drugi put oako nepošteno i protiugovorno ugrabe.]

Izbor za taj kotar nije jošte razpisan ali obaviti će se stalno u što kraćem roku — osobito ako pregovori između odaslanih obiju saborskih stranaka uspiju.

Radi toga upozorujemo već sada naše prvake i kolodovje u Puli i na Puljštini na važnost izbora u trećem izborničkom gradu Pule. Taj kotar mora pripasti nama budu li samo naši izbornici valjano organizirani i bude li više složno i jedinstveno rada među narodom i inteligencijom. Izbjegavajmo prigovore i rekriminacije pa svi složno u borbu protiv lopova, koji hoće silom preko našeg plota.

Ističemo to tim jače što su u našim redovima počele nicati kojekakve eksotične biljke sa svojim još više eksotičnijim kandidaturama, pak upozorujemo osobito političko društvo da dobro pripazi, kad bi imalo ovaj novog kandidata preporučiti za ovaj izborni kotar. Nametnicih pak poručujemo: ne smućujte nam naroda, jer ćemo inače početi raskrinkavati sav vaš „narodni rad“.

Veliki ples za hrvatske škole u Puli. U subotu dne 3. februara t. g. bili će u Narodnom Domu veliki ples za hrvatske škole, što ga priređuju zajednički i bratski sva slavenska društva u Puli. Radi toga ponovno pozivljemo i na srce stavljamo svim Slavenima u Puli, da se te večeri nadjemo svi u velikom broju okupljeni u Narodnom Domu, da svojim do-

prinosom pripomognemo dograditi onu veliku zgradu iz koje će nam sviatki lut prosvjete i napredka i naše bolje budućnosti.

Plesni odbor počeo je već razasijati pozive za taj ples, te upozorujemo svakog Slavena ako koji i nebi dobio poziva, da će dne 3 februara biti svakomu Slavenu širom otvorena vrata Narodnog Doma i svaki Slaven dobro došao na veliki ples za hrvatske škole u Puli.

Za taj veliki ples objelodanio je odbor i dao priljepiti po gradskim uglovima ovaj proglas:

Hrvati! Slaveni!
Na 3. veljače ove godine obdržavati će se u svim prostorijama „Narodnog Doma“ veliki ples, koji priređuju sva Slavenska društva u Puli, a čisti dobitak tog plesa namijenjen je za hrvatske škole u Puli.

Velika, sveta i uzvišena je svrha, koju sa ovim plesom podpomažemo i kako je hrvatska škola prva potreba sveukupnog našega naroda i glavni temelj njegove budućnosti, tako mora, da se cio naš narod za istu zauzmiže.

Bezdušno smo lišeni škola, u kojima bi se na našem jeziku našu djecu podučavalo, a davaju nam se škole, koje imaju odurnu svrhu, raznarodjenje našega poln-ladka. Dužnost nas dakle zove, da sami otvaramo i uzdržimo hrvatske škole svuda gdje se hrvatski govori, jer samo na taj način možemo da spasimo naš narodnu posjed u Istri, osiguramo našu narodnu budućnost i opstanak, te očuvamo sebi i potomcima milu materinsku riječ, tu dragocjenu ostavštinu naših otaca.

Pozivamo dakle sve puljske Hrvate i Slavene, da se našim pozivu odazovu, te pristupiv na ples dadu svoj doprinos za hrvatske škole.

Svi ljubimo materinsku riječ i svi moramo djelom posvjedočiti koliko nam je mila i draga.

Pozivamo na taj ples sve Hrvate i Slavene bez razlike staleža, te osvjedočeni o patriotizmu naroda našega pouzdano se nadamo, da će se svak tko patriotski osjeća tomu pozivu odazvati, jer pred uzvišenim pojuom narodnosti moraju izceznuti malene i nenaravne društvene razlike.

Ulaznica stoji K 1, početak točno u 8 i pol sati na večer. Dobrovoljni darovi primaju se sa zahvalnošću.

Svi dakle na ples. — Odbor.

Iz Medulina. U nedjelju dne 28. t. m. obdržavati će Hrv. Čitaonica u Medulinu svoju redovitu godišnju skupštinu, na koju se članovi pozivlju da pristupe u što većem broju.

Danas možemo javiti utješnu viest, da naš hrv. glazba napreduje sve to više, što je pokazala već par puta sa svojim javnim nastupom. U nedjelju dne 4. 2. pozvana je naša glazba u Alturu, da sudjeluje u zabavi, što ju priređuje tamošnja Čitaonica.

Za Družbu. Prigodom vjenčanja Tome Ikića i Kati Družetić u Alturi sakupilo se na predlog g. Kirca za Družbu K 7—

Hrvatska Čitaonica u Alturi obdržavati će u nedjelju dne 28. t. m. svoju redovitu glavnu skupštinu, na koju se pozivlju gg. članovi.

Zabava u Alturi. Dne 4. februara t. g. priređuje Hrvatska Čitaonica u Alturi veliku zabavu s plesom uz sudjelovanje glazbe iz Medulina. Pozivlju se rodoljubi iz mjesta, grada Pule i okolice, da nas što mnogobrojnije posjete i tako potaknu na što življu rad za narodno oslobodjenje.

Boravak prietolonasljednika na otoku Brioni. Bečki listovi pišu, da će na proleće prietolonasljedniki nadvojvoda Fran Ferdinand sa obitelji na dužji boravak na otok Brioni kraj Pule. Odatle će nadvojvoda posjetiti dalmatinske gradove Dubrovnik itd. pak Mostar i Sarajevo, gdje kani proboraviti 5 dana.

Lošinjki kotar:

Vel. Lošinj 23. I. 1913. Hoćemo da prikazemo široj javnosti, kakvu brigu ima naša glavna občina za svoje siromaha. Imamo u mjestu jednu sirotu, koja valjda neima od rodbine nijednoga bližnjega. Do lani je bila upisana u listu od siromaha. Zato kad je jedna dobra duša iz Amerike poslala lani nešto novaca za siromake „V. Lošinja, došla je i naša sirota na općinu moliti, nek joj se štogod od toga podijeli. Ali joj bi odgovoreno „Novac nije poslan za Hrvate, nego za Istrijane“. Poznamo te lijo!

Ovo nam je bilo (poznato već prije i šutjeli smo. Ali je nemoguće šutjeti kad dopre do samog srca. Siroti se ne daje milostinja, jer neće da zataji svoju krv i zaboravi na svog roditelja, a onomu koji svaki drugi dan nalokan pjeva, daje mu se i kruna i objeda jer nije Hrvat nego Istrijan.

Možda bi nam bolje znao reći zašto su našu sirotu izvadili iz liste od siromaha. Dr. Sussich, koji je jednoj starici došao na vrata izazivajući: Cosa non va fora? El Spincicé se qua. Cosa non va vederlo? No i to je jedan doktor kulturalan (?) čovjek? Adrapovac!

Još nam je nešto na vrh pera, ali ćemo radje oslaviti za zgodnije mjesto i vrijeme. Karneval je „Janje“ nam je podiviljalo i uskoćilo u tuđe stado. Bojati se je da će Talijanci početi protezati svoje medje i na planine Velebita!

Kazu da se Antonijo sprema u Trst, tik bliže granice, dok Antonija ide čak veder Firenze po....

Voloski kotar:

Zašto je Dr. Červar položio zastupnički mandat? Na ovo pitanje mogao bi odgovoriti izvjestno jedino sam g. Dr. Červar i nitko drugi osim njega. Radi toga i nije se valjda nitko usudio da potakne gornje pitanje neželeti dirati u ničije privatne tajne il osobne razloge i poslove.

Ni mi nebisemo se bili dotakli tog pitanja, da nas nije izazivao jedan ultraliberalni hrvatski list, kojeg dopisnik stoji stalno bliže g. Dru Červaru nego li mi, pa se ipak nije mogao odvažiti, da ga za razloge njegove demisije zapita. Njegovo natucanje, kao da bi bio povod toj ostavci „pitanje nesretnog istarskog učiteljišta“ ne može da vrijedi, jer g. Dr. Červara nisu birale pojedine osobe ni pojedine občine, već sve hrvatsko slovenske občine sudbenih kotara Volosko i Podgrad. A sve ove občine, koliko je nama poznato, odobravale su saborsko djelovanje svog zastupnika. Ako su, ili kad bi bile pojedine občine ili pojedini izbornici i prigovorili njegovom javnom r du u ili izvan sabora, imao je pravo na te prigovore obazirati se ili neobazirati se, čim je znao, da je ogromna većina njegovih izbornika s njime zadovoljna.

Kako rekosmo gori, neznaju ni najtiesniji drugovi g. Dr. Červara za razloge njegove demisije, te otpada radi toga i ona zlobna opazka dopisnika spomenutog lista da su se naši političari sigurno i sada držali svoga načela: Šutimo i stišajmo strasti? Naši političari nisu mogli o toj ostavci drugo kazati van to da je g. Dr. Červar prijavio „Političkomu društvu za Hrvate i Slovence Istre“ i zemaljskomu kapetanu Dr. Rizzi — kao saborskom predsjedniku, da polaže svoj mandat na zem. saboru Istre.

G. će Dr. Červar valjda zam kazati — kao što je to običaj — bitim svojim izbornicima razloge, zbog kojih im vrata nmdat, što mu ga kod zadnjih obćenitih izbora na zemaljski sabor Istre onako častno povjeriše. Ustrpimo se dakle do tada i pustimo na miru bar do tada „sretni“ i „gornje“. — Jedan izbornik,

Veliki ples u korist Druže u Veleškom-Opatiji. Muška i ženska podružnica druže sv. Cirila i Metoda imala je sastanak na 12. o. m. na kojem se je zaključilo da će se na 3. veljače t. g. prirediti veliki ples u korist druže, te je ujedno izabran i odbor od gospodja i gospode.

Na sastanku se je razpravljalo o mnogomu kako bi se pružilo što većeg užitka posjetiocima i izradio se je veoma bitan program.

Svrha ovoga plesa svakome je poznata a odbor koji će se za sve ostalo poskrbiti preporučuje se već unapried rodoljubima da se sjeate toga dana. Ostala se društva umoljavaju da na rečeni dan ne prireduju zabave.

Pazinski kotar:

Rabac 22. I. 1913. U puljskom talijanskom listiću od 17. o. m. piše općinski općinski liječnik u Labinu Dr. Ghersa o nar. kompromisu u Istri. U (tom članku spominje Rabac (po Labincima pred nekoliko godina prekršten u Portalbona) kao točku, koja zadaje velikih poteškoća kod nar. prepovaranja.]

I sasna pogriješno utuvio si u glavu naš doktor, čiji je otac, budi mimogredce rečeno, nosio „bele vreke“, a sad ih se stidi, da je Rabac čisto talijansko mjesto, kao takvo od naravi spojeno sa Labinom i tako da mora ostati. Nebrojena su djela Labinjana, kaže, na polju moralnom i materijalnom za Rabac. Pitamo g. Ghersu gdje su ta djela? Moguće misli ta, što je pred desetak godina podigla Lega svoju školu u ovom mjestu, gdje nije nitko govorio talijanski, e da od čisto naše djece stvori čiste talijane? Ili nas na materijalnom polju „usređuju“ sa svakidašnjim novim nametima, e da se mogu labinska gospoda bolje zabavljati glazbom, kazalištem i dr. Ili moguće misli na vodovod, kog još sada čutimo na svojim plećima?

Ništa, ništa, kaže dalje, nisu Hrvati učinili za Rabac, nego jednu školu i to za djecu iz drugoga mjesta. Gospodine doktor, znajte, da od 36 naših učenika 35 ih stanuje u Rabcu, a potpunim pouzdanjem gledamo u budućnost i onda će vam valjda biti jasno tko je provalio u Rabac, gdje od, po prilici, 75 rabačkih obitelji, uzveši ovamo i c. k. namještenike, govori talijanskim jezikom tek 9 njh. Neka malo bolje vidi g. Ghersa kako je Rabac talijanski i neka znađe, da mi ne pitamo ništa drugo, nego ono što je naše.

Porečki kotar:

Glas iz Materade. (Odgovor na dopis u „Piccolo“) U italijansko-židovskom listu „Il Piccolo“ od dne 13. pr. m. obazreo se neki dopisnik iz Umaga na moju malenkost prikazujući me kao ezaliranog hrvatskog agitatora, koji da sam kriv nekim izgredima u svojoj župi Materada.

Dobro će biti da ponajprije prikazem karakter ovog kraja. Krasna je i plodna sjevero-zapadna Istra; trokut: Buje, Piran i Novigrad punim pravom zove se vrh lijepe Istre. U tome kraju ladanjsko vrtičanstvo u ogromnoj većini hrvatsko je, premda zalibože ne maleni dio tog našeg naroda je poitalijančen, kao u Črnom Vrhu (Brtonigh), Petrinjem selu (Petroviji), Norovasi itd. U gradićima živu potomci onih lukavih Mlečića, koji su opustošili Istru izsisajući je materijalno i moralno. Gospodari su oni bili i veleposjednici, a naš narod robovao je, bio je, prezreni „šćavo“.

Kako druguda, tako i u Materadi, u stariji naš je narod natapao ovu grudu znojem svoga truda. Ima ovdje i matica spomenika u crkvi glagolicom pisanih od g. 1652. svuda se nailazi na čisto hrvatska imena: Brajković, Vućinović, Librica, Stojanović. — Jedan izbornik,

*) Pometnjom zakasnilo. Ur.

kavac, Jeta, Krt, Caknić, Tomica, Cucić, itd. Kasnije ulaze u matične knjige imena: Martinić, Kuzović, Matelić, Jurisavić itd. Ima gdje gdje i po koje italijansko ime, ali ti dosljedno asimilirali su se domaćem pučanstvu.

Pred 50 godina u Materadi bilo je malo ljudi koji su znali italijanski; bili su to najviše gdje gdje mušev, koji su išli češće po poslu u obližnje gradiće.

Godine i godine kao i druguda u Istri naš je narod i u ovome kraju spavao; puno ih je koji još spavaju. Italijanska sinjorija bila je os oko koje ropski kretao se je naš čovjek, često prezreni ščavo. Zora hrvatske svijesti zarudila je i ovaj kraj. Narod naš se budi na novi, na narodni slobodni život. A italijanska gospoda? Ljutom srdžbom graknuli su ovi oholi silnici na hrvatski duh, koji budi svoju djecu iz ropskog sna; ta mislili su, da je pod njihovim pandžama već izdabla narodna svijest tog naroda.

Dosavši u ove krajeve zavezalo me u srce, kada sam vidio gdje danomice dublju, dublju kopa jamu našem narodu lopata italijanskih grobara. Naš čovjek još diše, treba ga okriepiti pak će otvjeriti na novi narodni život i stupiti u kolo s drugom istokrvnom braćom. Budio sam i krijepio ono što drugi nepravedno su zatirali, daleko od mene bilo je svako hukanje. Tudi pustimo i pošujmo — lozinka nam je, — ali i svoje držimo. —

Gradeći Družba sv. Cirila i Metoda hrvatsku školu, udovoljila je davnoj želji našeg zatiranog naroda. — Plemenita pak sinjorija između koje ne maleni broj drži se gesla: osar tutto, rade sve moguće, da uguša: narodni pokret u početku. Otuda konflikt. Italijanstvo ovdje importirano je, umjetno; dočim hrvatska misao izlazi iz duše tog naroda. Vidi se to iz činjenice, da je ogromna većina toga roda usudila se drukčije misliti, nego li mogućna gospoda.

Pustite italijanska gospodo, svakomu dušnu mu slobodu, pak će biti mir!

Neka ona gospoda stave ruku na prsa, pak kažu iskreno, koliko ih je iz osvjeđenja glasovalo za njihovog kandidata kod zadnjih izbora za carevinsko vieće? Vidili smo ljude oborenih otiju, ljude razuzdane, ljude, iz čijih ustiju udarao je miris vina... Judin žig bio je jasan. Tuzan genij italijanskog naroda po Vama! Sve što je neovisno, što je mislilo svojom glavom, dalo je svoj glas za čovjeka svoje krvi, svoga jezika. A dopisničar kaže... si resero titolatori della loro nazionalità... da da bili su to oni, koji premda hrvatske narodnosti, dali su svoj glas za Vas.

Istina je, ljudi pjevaju — osobito mladici —: Još Hrvatska nij propala. Zar je to uvreda za koga? Koliko pristasa imate Vi, italijanska gospodo? Na prate bi ih nabrojio. Zavedeni su to ljudi, mnogi od Vas ovisni.

Mi stujemo i ljubimo italijansku kulturu, ali onu zdravu, plemenitu, a ne onu, koju pokazujete Vi i Vaši pristasa za svojim pogrdnim inzultim! Zasto ste se fanatično opirali hrvatskoj školi, koju naš narod želi. Na stotine naše djece čekalo je željno da se otvori hrvatska škola.

Premda je bila izdana dozvola sa strane zemaljskog školskog vieća, Vi ste radili sve moguće da se otegne sa otvorenjem škole. Jeli to pravedno? Tko sili Vašu djecu, da je pošaljete u hrvatske škole? Vama je drag Vaš jezik, a i nama naš je mio. Značajno je to: Pred 60 godina naš je čovjek dobio krvavih batina od Italijana — bolje nazovi — Italijana. Premda nedužan bude u Bujama odsuđen na 17 dana zatvora; okružno sudiste u Rovinju ga riješilo. — U zadnjog gunguli, gdje su pala dva kamena, ali nijesu nikoga rami, tko je izazivao? Tko je bacio kamene? Premda se nije moglo označiti nikoga krivim, sedam naših dobrih čestitih mladića, odvučilo se u zatvor, vezane kao ubojice

palikuće i među tima djecu od 16 godina! Zar smo u Tripolis-u? Sve nemire i izgrede, koje prouzrokuje italijanski oholi despolizam, htjelo bi se meni u račun zapisati. Rad je moj čist, stoga i čista mi savjest. Bio Italijan ili Hrvat, svakog liepo susrećem. Neka se označi barem jedan, koga sam uvrijedio. — Ako želim i idem za tim, da se naši ljudi — prezreni ščavi — probude na narodni život, koje je zlo u tome? Da bih puhao s Vama u isti rog, možda i nosio daske za mrtvački lies narodne svijesti ovog naroda, pa bio makar pijanica i ruglo svog staleža, eh onda bio bih un prete esemplare.

Gospodo italijanska, ovdje stanuje naš narod, ovdje je naša gruda. Mi Vas ne mrzimo, dapače Vam želimo svako dobro i rado bismo živjeli u miru s Vama, ali ne kao ščavi već kao slobodni ljudi. Državna oblast od Vas interpelovana ne smije biti Vama na raspolaganje, da nes tlačite i gazite. — Da se odriži ova gruda u hrvatskim rukama, je i u interesu naše države, jer mi vjerni smo podanici ove moćne naše države, dočim ne maleni broj italijanske gospode žmiri preko mora onamo k Italiji. Idite slobodno oamo, sretan Vam put, ali pustite nas, naš jezik i našu grudu! — Šime Sironić zupeupravitelj u Materadi.

Koparski kotar:

Za bolju željezničku svezu. Glavarstva občina Dolna, Očizla, Klanec, Materija i Rodik uložila su putem ravnateljstva državnih željeznica u Trstu molbu radi uvedenja novog osobnog vlaka, koji bi vozio svaki radni dan oko 6 sati na večer iz Trsta prema Herpeljam.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš reka Jurino, ima pravo pazinški krnjeja, ki se tuži, da moraju njegovi šmrkuljini čuda vrimenu ječmik i fažol jist, al va pržune sedel.
Jur. Neka jih krejanci vadi.
Fr. Al je nima ni sam.
Jur. Onda huje mu buci.

Razne primorske vesti.

Za naše škole. Našoj je javnosti poznato, kako je kod zem. odbora u Poreču od više godina ležalo do 60 molba za ustrojeno hrvatskih škola u Istri i kako se talijanska većina nije nikako dala nagovoriti, da bi dozvolila otvorenje ovih škola. Kad su Talijani pitali od vlade, da podrži općinsku talijansku gimnaziju u Puli, obvezao se je bio zemaljski kapetan Dr. Rizzi i puljski načelnik Varetton, da će u naknadu otvoriti u Puli na zemaljske troškove potrebite hrvatske pučke škole. Vlada je prema Talijanima riječ održala i podržavila puljsku općinsku gimnaziju, ali riječi ne održaše Dr. Rizzi i drugovi. Hrvatskih škola u Puli ne bjeđoše otvoriti. Vidiv to, naši zem. prisjednici ne htjedose dati svoje privole na neke zajmove, što ih je imala sklopiti občina Pula i odkloniše srako sudjelovanje kod proračuna

za g. 1911. svih onih talijanskih občina, u kojima je visjelo kakvo pitanje za osnove hrvatske ili slovenske pučke škole. S druge je strane većina zem. odb. uzkratila bila odobrenje proračuna za g. 1911. raznim našim občinam, a vlada opet uzkratila pokrajini pobiranje nameta na pivu. I nastade tako početkom lanjske godine u pokrajini onaj darwar, koji nam je još svima živo u pameti. Obćine bez nameta, pokrajina bez nameta. Tako na dulje vremena nije moglo ni s jedne ni s druge strane poltrajati. Nastojanjem vlade sklopiše u Beču pouzdanici obiju stranaka dne 7. aprila 1911. sporazum, po kojemu su se imali odobriti svi občinski proračuni te pobiranje pokrajinskog nameta na pivu uz obvezu većine zem. odbora, da će privoliti ustrojenju svih pučkih škola u roku od pet godina, i to tako, da se svake godine razmjerno stanoviti broj istih otvori. Vlada je pak sa svoje strane obećala, da će povisiti državni doprinos u zemaljsku školsku zakladu za pučko školstvo i da će Družbi sv. Cirila i Metoda pokrivati sve troškove, što je ona snaša za uzdržavanje škola u Puli, Cresu i Malom Lošinju, koje će pak nakon pet godina morati preuzeti zemlja. Koncem decembra 1911. izjavila je vlada Zem. odboru, da će odsada doprinasati za pučko školstvo u Istri K 30.000 više nego li do sada na godinu, dočim je istodobno javila Družbi sv. Cirila i Metoda, da preuzima trošak od K 70.000 godišnjih za družbine škole u Puli, Cresu i Malom Lošinju.

Prema tome je zem. odbor u svojoj sjednici od 3. januara 1912. privolio ustrojeno deset hrvatskih i jedne slovenske pučke škole, a zem. školsko vijeće u svojoj sjednici od 20. januara 1912. osnuće tih škola odobrilo i potvrdilo. Te škole za ljeto jesu: slovenska: 1. Kostabona na Pomjanštini; hrvatske jesu ove: Črničica na Buzetšćini; Trstenik na Buzetšćini; Monsališ na Poreštini; Borut na Pazinštini; Cerovlje na Pazinštini; Krbune na Pazinštini; Irtelji na Barbanštini; Barat na Kanfanarštini; Kantrida na Kastavštini i Garica na Krku. To je, eto, dojakos nji uspjeh lanjske borbe: za našu školu. Dobro nam dođe ove i živile, a druge ne kasnile nam doći. A ti narode vjeruj u svoju jakost i moć i budi svoj! u borbi je život!

Naknadni izbori. Smrću dvojice zast. na istarskom saboru i odreknućem trećega ostala su izpražnjena tri zastupnička mandata za naš sabor. Umrli su talijanski zastupnici gg. Benussi i Frank a položio je mandat g. Dr. Cervar. Talijanski mandati jesu: jedan za istarski veleposjed i jedan za grad Pulu i to treći gradski izborni kotar u Puli. G. Dr. Cervar zastupao je izvanjske občine sudbenih kotara Volosko i Podgrad.

Za dva izborna kotara raspisani su izbori, i to za izborni kotar Volosko-Podgrad raspisan je izbor za dne 3. marča o. g. a eventualni uži izbor za 6. marča o. g. a za veleposjed raspisan je izbor za dne 8. marča o. g. a istog dana obavili će se eventualni uži izbor.

Za treće izbornište grada Pule nije jošje raspisan izbor, ali i taj će se stalno brzo obaviti bude li sazvan istarski sabor, dotično bude li postignuto sporazumljenje između hrvatsko-slovenskih i talijanskih članova sabora i odaslanika obiju klubova, koji su se sastali opet jučer u srijedu kod namjestništva u Trstu radi daljnih pregovora.

Dogovori između hrvatsko-slovenskih i talijanskih zastupnika Istre. Jučer (u sriedu) sastali su se u namjestničkoj palači u Trstu opet odaslanici obiju stranaka istarskog sabora da nastave svoje dogovore u pregovore radi uređenja spornih točaka u pogledu razdiobe ili novog zaokruženja istarskih občina.

U' zadnjem smo broju na uvodnom mje-

stu razložili desdatinji tok tih pregovora dokazav sjeđno, 1. da se talijanske covine neđrže utanačene tajnosti zaključaka i 2. da je nemogućno svako sporazumljenje između Slavena i Talijana Istre dok budu na pregovore uplivali strastveni i nepomirljivi talijanski novinari.

Ovi ne će u obće ni mira ni sporazuma, jer bi inače morali zatvoriti svoju botegu kad nebi više imali koga da psuju, grde i mrcvare. Oni su viciai jedino u mutnom lovit i čim bi prestalo sadašnje trzanje i postojeća borba između nas i Talijana osušila bi se tim koritarima sada puna korita, te bi morali trpiti i stradati, jer neće i neznađu, da si poštemim radom svakdanji kruh zasluže.

Od ovih i ovakvih nazovi-novinara ovisni su Talijanski članovi konferencije za postignuću narodnostnog mira u Istri, napose oni članovi, koji nisu nikada ništa čuti htjeli za kakve pravice Hrvata i Slovenaca Istre. I baš ti i takovi članovi vode prvu i glavnu riječ kod pregovora s našim odaslanicima.

S takovim skrajno radikalnim i nepomirljivim osobama naši odaslanici teško će na kraj, ako ne će da žrtvuju bitna narodne protibke, što bi značilo izdaju narodne stvari. Toga nemožemo i nesmi-jemo očekivati od zastupnika naroda i pouzdanika hrvatsko-slovenskog kluba na istarskom saboru, od kojih su nekoj sudjelovali kod nesretne izborne reforme za istarski sabor i koji bi morali znati, da nije nikada dosta opreznosti i lukavosti — kad se dogovara bilo o čem — s kolovodjama istarskih Talijana!

Promjena na hanskoj stolici u Hrvatskoj. Bivši hrvatski ban g. Dr. N. pl. Tomašić položio je bansku čast kraljevine hrvatske, Slavonije i Dalmacije, jer nije u narodu uživao povjerenja, što mu je jasno hrvatski narod pokazao za nedavno provedenih izbora na sabor rečenih kraljevina. Kralj je primio ostavku te mu je po-dielio visoko odlikovanje t. j. red željezne krune prvoga stepena.

Banom kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije imenovan je bio g. pl. Čuvaj, koji će valjda sabor raspustiti i nastojati da kod novih izbora zadobije većinu zastupnika ili da stvori jaku vladinu stranku, što će mu vrlo teško za rukom poći

Promijenom osobe na ban-koj stolici nije se promienio sistem, nego je taj sistem rek bi namjestio osobu vjerniju i robskiju od prve. Kad će se bacovci opanmeliti i složiti u borbi pod geslom proć od Magjarske!

Veliki Ciril-Metoda ples u Trstu. Sva slavenska omladina združila se i ove godine u veliki odbor, da dne 3. febrara t. g. priredi u Trstu u prostorijama Nar. Doma veliki narodni Ciril-Metodov ples u korist slovenske i istarske Družbe sv. Cirila i Metoda. Odbor se je obratio posebnim pismom na pojedine rođoljube širem domovine za podporu.

Jorgovan, omladinski kalendar za g. 1912, izašao je te se naručuje u Narodnoj tiskari Laginja i drug u Puli ili kod g. Jos. A. Kraljica, nadučitelja u Malom Lošinju. Ciena 60 para, s poštom 70 para

Mala vezilja od Jelice Belović-Bernad-zikovske, uredio Jos. A. Kraljić, osobito zgodna i priručna za učitelje i učitelje te učeću mladež. Ciena K 1-10, franko poštom ako se novac unapried pošalje. Naručuje se u Tiskari Laginja i dr. u Puli.

Pozor tamburaška i pjevačka društva.

Naručite za pokladne zabave novo izašle šaljive igrokaze, šaljive skladbe (ku-pletke) sa pratnjom tambura ili glazbora i nove tamburaške partiture od Stahuljaka, Hruze, Farkaša, Machaca uđ kod prve sisačke rukotvornice tambura

J. Stjepušin, Sisak.

Najbolji dečki izrazi!

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro otihamo 3 K; bolje 2-40 K; prva vrst polusivlje 2-80 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5-10 K; 1 kg najljepše, kao snieg bijelo, otihamo 6-40 K, 8 K; 1 kg pahuljica, sivo 6 K, 7 K; bijele fine 10 K; najljepše prane pahuljice 12 K.

Med naručbe od 5 kruna franko.

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog naukinga, 1 pokrivač, 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 jastuka, svaki 80 cm dug, 68 cm širok, napunjen s novim, sivim, vrlo trajnim, pahuljastim perjem 16 K; polu pahuljice 20 K; pahuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3-50 i 4 K. — Razasijte se pouzdaćem počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag franko; ako se ne dopađe vraća se novac. — **Cienel badava i franko.**

S. BENISCH, Dešenice, 762, Šumava

ALFA

brzi strojevi na paru za krmu su najbolji!

Novi popravljivi sustav!

Čvrsta izradba potpunoma iz kovaroga željeza i željezne ploče!

Treba se čuvati od jeftinijih i lošijih proizvoda iz ljevanog željeza!

Zahtijevajte cjenike! **Dopisuje se slovenski i hrvatski!**

Dionička zadruga Alfa Separator, Beč XII, 3.

L. STEFFANUTTI - PULA

Skladište pokućstva, zrcala, slika itd.

Nemogući u ovo kratko vrijeme rasprodati svu zalihu pokućstva, prenesli smo naše skladište pokućstva, zrcala, slika itd. u VIA KANDLER br. 26. Javljujući to vrlo pošt. občinstvu zahvaljujemo na susretljivosti i podršci kroz 44 godine, te se preporučamo i nadalje naklonosti i dosadašnjoj susretljivosti obećavajući poslužiti pošt. občinstvo u gradu i pokrajini sa svom točnošću dobrom i solidnom robom te umjerenim cijenama.

TVRDKA L. STEFFANUTTI.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVI,

uljarski strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradbi i najjeftinije izradjeni, priredjeni za svako tlo.

Mnoga poduzeća po nama uredjena u prometu.

Ponude, proračuni na zahtjev badava i bez poštarine od **tehničke poslovnice**

EMANUEL KRAUS,
TRST, Via San Nicolò 2/b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.

ANT. RADIĆ

NAUVEGA DALMINSKE ZLATARNA

ANT. RADIĆ

ST. A. V. O.

Uputa: V. A. S. C. E. N. E. S. A. B. A. D. A. D. A.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Pedručica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakokratnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Pokućstvo dobro uzdržano, za spavaću sobu, prodaje se u Via St. Michele, br. 22, prizemno.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari **Baginja i drug. u Pull** ulica Giulia 1.

uz cteu od 2 do 10 para.

Uložne knjižice za „PCELICU“ mogu se dobiti u tiskari **La-ginja i dr., Pula.**

Br. 2292/11.

Raspis jeftimbe.

Raspisuje se javna jeftimba za izgradnju župnog stana u BASKI.

Proračunana cijena iznaša K 28.062-07. Jamčevina, koju mora svaki prije nego li ponudu dađe položiti iznaša 10%, od proračunane cijene.

Dražba će biti dne 15 veljače od 10 do 12 sati pred podne.

Bude li ponuditelja dražba će se moći produjiti do 1/2 sata poslije podne.

Pismene ponude primat će se do podne istoga dana, a mrcaju biti propisno biljegovane i popraćene jamčevinom.

Pismene će se ponude otvoriti tek na svršetku dražbe.

Općinski si odbor pridržaje pravo, da primi kao poduzetnika onoga, čiju ponudu bude smatrao najpovoljnijom.

Nacrti, tehovnik i drugi uvjeti poduzeća stoje svakome na slobodan uvid u občinskom uredu u Baski za uredovnih sati.

Općinsko pozlararstvo
BASKA, dne 20. siječnja 1912.

Načelnik: B. Kuftanč v. r.

Petrove kapijice.

Dozvolom vis. kr. zem. vlade stavljam u promet lijek najnoviji i po liječnikom stručnjacima najboljan protli svima bolestim: želudca, crijeva, jetara, bubrega i sluzna.

Sastavljen je od samih svježih sokova, ljiljka korenja, te se preporuča svakome, koji boluju od slabe probave, raznih boli i grčeva želuca i u erjivima. Pomaže svakome u protli slaboj probavi, mučnini, kroničnom kataru želudca i erjivima. Umiruje živce i okrepjuje cijeli organizam.

FR. SULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica 2.

POZIV

na XXIV. glavnu skupštinu

Kotarske gospodarske zadruge Volosko-Opatija

što će se držati dne 10. februara 1912. u 9 ura u jutro u občinskim prostorijama u Berseču uz sliedeći

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Pročitavanje zapisnika lanjske glavne skupštine;
3. Izvješće tajnikovo;
4. Izvješće blagajnikovo;
5. Izbor zadrudnoga odbora;
6. Eventualni predlozi;
7. Zabranebe gospodarskoga erudja

Kotarska gospodarska zadruga Voloska, dne 19. januara 1912.

Predužnik **V. Tomičić.**

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na linije u Puntu.

Ravnateljstvo u Puntu.

Vlastito odpravnništvo na Riecel, Riva Cristoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. siječnja 1912. do opoziva.

Pruga: Punit-Rijeka.

Skaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Skaki dan
prije podne				po podne
5.45	odl.	VPUNAT	dol.	4.50
6.45	odl.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.	. . . . .	dol.	4.25
7.10	dol.	Glavotok	odl.	3.40
7.05	odl.	. . . . .	dol.	3.35
7.35	dol.	Malinska	odl.	3.06
7.45	odl.	. . . . .	dol.	2.56
8.30	dol.	Omišalj	odl.	2.10
8.35	odl.	. . . . .	dol.	2.00
9.30	dol.	RIJEKA	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Mjilicama i Torkolama.

Pruga: Baška-Punit-Rijeka.

Skaki Utorak Četvrt. Nedjelja	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Skaki Poned. Srijeda Subota
prije podne				po podne
4.50	odl.	VBaška	dol.	6.10
5.40	dol.	Punit	odl.	5.00
5.45	odl.	Rijeka	dol.	4.50
9.30	dol.	. . . . .	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Staroj Baski.

Brza pruga: Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjviti i Rab

Svaku Nedjelja	Odl. i Dol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Svaku Nedjelja
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRIEKA	dol.	9.20
8.10	dol.	Opatija	odl.	8.45
8.20	odl.	. . . . .	dol.	8.35
8.35	dol.	Lovran	odl.	8.15
8.45	odl.	. . . . .	dol.	8.10
8.45	odl.	LOŠINJVELI	dol.	3.30
1.12	dol.	. . . . .	odl.	

Uvjeto pristajanje u Malomeštinju luka sv. Mar tin

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Skaki Četvrt.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Skaki Četvrt.
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRijeka	dol.	7.20
8.10	dol.	Opatija	odl.	5.45
8.20	odl.	. . . . .	dol.	6.35
8.35	dol.	Lovran	odl.	6.20
8.40	odl.	. . . . .	dol.	6.10
12.30	dol.	Rab	odl.	2.30

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Petak Utorak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda Subota
prije podne				po podne
6.35	odl.	VRIEKA	dol.	5.00
7.10	dol.	Opatija	odl.	4.25
7.20	odl.	. . . . .	dol.	4.15
8.40	dol.	Beli	odl.	2.55
8.50	dol.	. . . . .	dol.	2.45
9.40	dol.	Merag	odl.	1.55
9.50	odl.	. . . . .	dol.	1.45
10.20	dol.	Krk	odl.	1.05
10.30	dol.	. . . . .	dol.	12.55
po podne				prije podne
12.00	dol.	Bažanova	odl.	11.25
12.20	dol.	. . . . .	dol.	11.15
2.20	odl.	Rab	odl.	9.25
2.40	dol.	. . . . .	dol.	9.15
3.05	dol.	Lun	odl.	8.50
3.10	dol.	. . . . .	dol.	8.40
4.20	dol.	Veli Lošinj	odl.	7.15
4.50	dol.	. . . . .	dol.	7.05
4.60	dol.	Mali Lošinj	odl.	6.55
4.50	dol.	. . . . .	dol.	6.45
5.40	dol.	NEREZINE	odl.	6.00

Pruga: Vrbnik-Sv. Marak-Silo-Crikvenica

Skaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Skaki dan
prije podne				po podne
5.30	odl.	VRbnik	dol.	4.30
5.45	dol.	Sv. Marak	odl.	4.15
5.50	odl.	. . . . .	dol.	4.10
6.30	dol.	Silo	odl.	3.30
6.40	dol.	. . . . .	dol.	3.20
7.10	dol.	Crikvenica	odl.	3.00

Pruga Crikvenica-Rieka

Svaki utork

7.15 pr. p. odl. Crikvenica . . . . . dol. 2.45 po p.

9.15 pr. p. dol. Rijeka . . . . . odl. 12.45 po p.

Uvjeto pristajanje u Puntu i Lepara.